

NATUURINCLUSIEF [VER]BOUWEN IN OVERIJSSSEL

Inspiratiesessie
14 oktober 2025

Tuinen van Zandweerd

Inspiratiesessie

Inspiratie voor ontwerp en uitvoering 2.0

NATUUR
VOOR ELKAND



Programma inspiratiesessie

09:30 uur: excursie in 2 groepen

11:00 uur: koffie/thee bij Windkracht 7

11:05 uur: presentatie Erik Lam, gemeente Deventer

11:15 uur: presentatie Nico de Boer, provincie Overijssel

11:25 uur: presentatie Roel Bosch, Het Oversticht

11:35 uur: afronding en discussie

11:45 uur: lunch

12:30 uur: einde



pioneering

 Het Oversticht



Erik Lam

Stadsecoloog
van Deventer



Erik Lam, Stadsecoloog van Deventer

- Gemeente laten voldoen aan natuurbepalingen in de Omgevingswet
- Beleidskaders natuur opstellen en implementeren
- In beeld brengen flora en fauna
- Contact met groene vrijwilligers
- Kansen pakken voor meer natuur
- Emancipatie en bekendheid ecologie

- Natuur Inclusief Bouwen speelt zich af op de bouwkvavel en de directe omgeving.
- Start op vrijwillige basis in 2012 (Bouwvisie).
- Raadsbesluit 2019 dat het Natuur Inclusief Bouwen de nieuwe norm is.
- Kleine inbreidingsprojecten tot nieuwe wijken.
- Pionieren, overal ideeën op doen.
- Aan de slag gaan.



Op Je Stek

in de Tuinen van Zandweerd

**Op Je Stek in
de Tuinen van
Zandweerd:
duurzaam,
ontspannen en
gezond wonen**



Ambities





Aanpak

- Faciliteren
- Inspireren
- Enthousiasmeren
- Begeleiden





Natuurinclusief bouwen: checklist 15 punten per bouwplan

.....

Gierzwaluwneststenen



Egelnestkast



Bijenhotel



Groen dak



Wees niet te
'spic en span'
in de tuin!

•

Onkruid en wilde planten zijn
namelijk van groot belang
voor insecten en vogels.

Download de checklist op www.opjestek.nl/faq



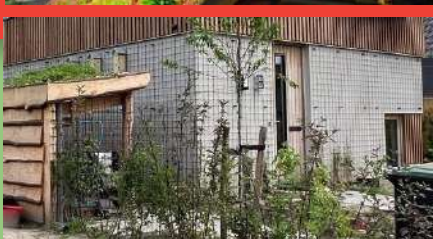
In de praktijk

- Gebrek aan kennis bij zelfbouwer
- Begeleiding stadsecoloog tijdens ontwerpproces
- Toetsen
- Ontwikkelen
- Handhaven



Natuurinclusief Bouwen, maatregelen in drie categoriën:

- nestkasten
- groene daken en gevels
- tuin/perceel



Aantal punten

Maatregel	Punten	Keuze
Drie neststenen voor huismussen per woning (aan de noordoostzijde) indien deze hoger dan drie meter geplaatst kunnen worden.	5	
Plaats een vogelvide bij de onderste rij schuine dakpannen in plaats van vogelschroot.	3	
Drie neststenen voor gierzwaluwen per woning (aan de noordoostzijde) indien deze hoger dan vier meter geplaatst kunnen worden én indien er een vrije aanvliegroute is.	5	
Nestplaatsen creëren voor huiszwaluwen.	3	
Nestplaatsen creëren voor spreeuwen.	1	
Inbouwkasten plaatsen voor vleermuizen, vanaf vier meter hoogte én op de zuidwestzijde. De kasten mogen niet verlicht worden.	5	
Vleermuis kast plaatsen aan buitenzijde gevel, vanaf vier meter hoogte én op de zuidwestzijde. De kasten mogen niet verlicht worden.	1	
Insectenhotel (1,50 x 1,50 m) plaatsen in de tuin of aan de gevel (aan de zuidwestzijde).	1	
Insectentuinmuur of gedeelte (1,50 m hoog x 3 m lang) in de tuin toepassen (aan de zuidwestzijde).	2	
Groen dak extensief (streekeigen soorten, grondlaag vier-zeven centimeter) toepassen.	2	
Groen dak intensief (streekeigen soorten, grondlaag 80-120 cm) toepassen.	5	
Groen dak natuur (streekeigen soorten, grondlaag variëren tussen 20-40 cm) toepassen.	3	
Bruin dak toepassen. De dakbedekking bestaat uit zand en stenen ten behoeve van scholekster en zwarte roodstaart.	2	
Waterdak toepassen. Op het dak staat permanent water en heeft een overstort, waardoor het water na een bui geleidelijk afgevoerd wordt. Bepanting is streekeigen.	2	
Groene gevel van streekeigen soorten	2	
Geveltuin van streekeigen soorten bij blinde muren.	1	





Tuinen van Zandweerd

Nestvoorzieningen voor huismussen, gierzwaluwen,
vleermuizen, ...

3-6 per woning

1. Opbouwkasten



Tuinen van Zandweerd

2. Inbouwkasten





Tuinen van Zandweerd

Groene daken

Groene gevels in wording



Tuinen van Zandweerd

Natuurinclusieve tuinen





vleermuisvriendelijk BOUWEN

In Nederland komen zeventien verschillende soorten vleermuizen voor. Acht soorten zitten overdag verstopt in kieren in muren en daken van onze gebouwen. Deze kieren dreigen te verdwijnen door sloop en renovatie. In nieuwe gebouwen ontbreken deze kieren vaak. Door de afname van het aantal verblijfplaatsen verdwijnen uiteindelijk de vleermuizen uit onze omgeving. Deze brochure laat zien hoe in het ontwerpen, bouwen en renoveren van gebouwen eenvoudig nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen aangeboden kunnen worden.

handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker



Hier wächst kein
Unkraut, das ist
Begleitgrün.

A rectangular wooden sign with a weathered, greyish-brown finish is mounted on a textured, reddish-brown wall. The sign is held in place by two metal fasteners, one on the left and one on the right. The text is painted in a white, sans-serif font. Above and below the text are decorative horizontal lines with a small diamond shape in the center. The sign is slightly tilted to the right.



Toekomstbestendig bouwen

De Overijsselse Woonaanpak

Toekomstbestendig Bouwen



(Bron: eigen foto)



(Bron: Ter Steege)



(Bron: Prov. Overijssel)



(Bron: Architecten Voormorgen)

Nationaal beleid

4 Programma's en actielijnen

Voor de uitwerking van de acties die we in het vorige hoofdstuk noemen, hanteren we een programmatische aanpak. De komende jaren werken we langs de lijnen van zes programma's:

- Programma Woningbouw
- Programma Betaalbaar wonen
- Programma Een thuis voor iedereen
- Programma Wonen en zorg voor ouderen
- Programma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving
- Nationaal programma Leefbaarheid en veiligheid

In dit hoofdstuk worden de programma's in eerste aanzet toegelicht. Deze zullen verder worden uitgewerkt volgens onderstaande planning.

De programmatische aanpak vraagt om nauwe samenwerking met medeoverheden, corporaties, bouwbedrijven, maatschappelijke en burgerorganisaties, koepels en brancheorganisaties, opleidingsinstituten en departementen. Een veelkoppig probleem horen we met vele hoofden en handen op te lossen.

Figuur 8: Planning programma's Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening



Bron: BZK

Programmalijn 5

Programmalijn 5 | Innovatief en duurzaam bouwen

Industrieel bouwen en verduurzamen als nieuwe standaard voor de toekomst

Industrieel en duurzamer gebouwd én verbouwd worden, zodat mensen betaalbaar en toekomstbestendige leefomgeving. Deze richt zich op opschaling van de markt met producten van hogere

Innovatie en Opschaling Woningbouw

is voor
vatie-
digitale
wordt
met de
ROM's),
omge-
van
innovatie-
systemen
de nieuw-
is in het
Er is een
verbeterd. En
onderzoek en
tingenten in de
vde Omgeving'
ing van (ge)
ouwen.

Kamerstukken II 2021/22 32847 nr. 878.

Actieprogramma Toekomstbestendig Bouwen



- Afgerond in januari 2024
- Opgesteld samen met een expertisegroep
- Focus op 6 thema's

Rapportage Actieprogramma Toekomstbestendig Bouwen

Januari 2024 | Overijssel



INVESTERINGVOORSTEL WONEN (PS)

- Toekomstbestendig
Bouwen in
Investeringsvoorstel
Wonen Provinciale Staten



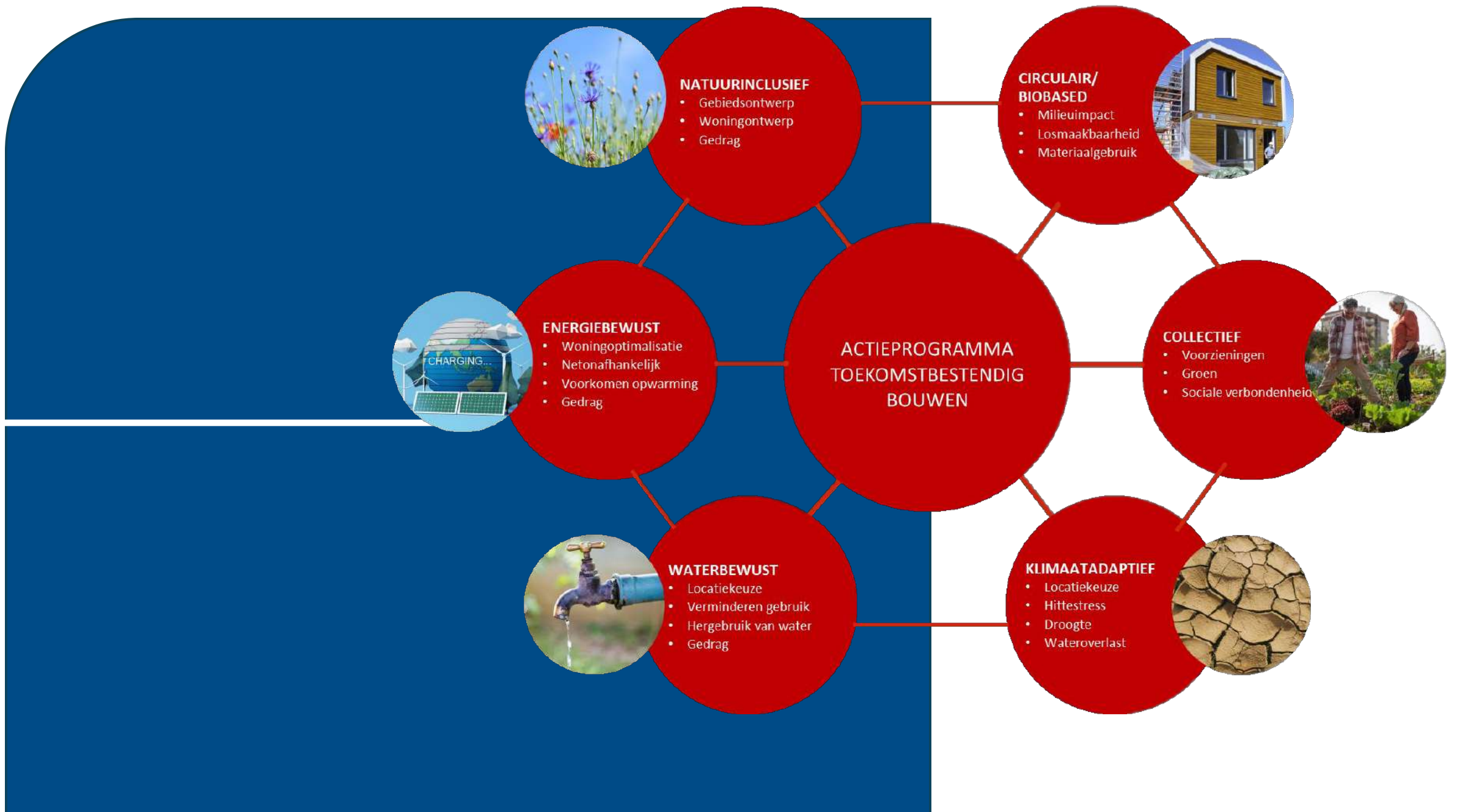
The screenshot shows the website of 'Overijsselse Woonaanpak' with the tagline 'Samen bouwen aan wonen'. The navigation bar includes links for 'Speerpunten', 'Netwerk', 'Dashboard en onderzoek', 'Bouwbrigade', 'Subsidies', and 'Contact'. The main section is titled 'De speerpunten' and features three content blocks:

- Realisatie woningbouw**: A photograph of modern houses is shown. The text states: 'De provincie, gemeenten, woningcorporaties, marktpartijen en het Rijk hebben samen vastgesteld dat tot en met 2030 minstens 42.300 extra huizen nodig zijn.' Below the text is a red button with a white arrow pointing right, labeled 'Realisatie woningbouw'.
- Een huis voor iedereen**: The text begins with 'Provincie Overijssel komende jaren aan het realiseren van woningen voor de' and 'die nu onvoldoende kunnen vinden.' Below the text is a red button with a white arrow pointing right, labeled 'Een huis voor iedereen'.
- Toekomstbestendige woningen en wijken**: The text states: 'Het 'Actieprogramma Toekomstbestendig Bouwen' is opgezet om toekomstbestendige wijken en woningen te realiseren.'
- Leefbare dorpen en steden**: The text states: 'Verstedelijking is het plannen van woningbouw waarbij we kijken naar de locatie, de omgeving en alles wat wonen fijn, of juist vervelend kan maken.'

Inbedding in Woondeals

- Herijking Woondeals:
Actieprogramma meegegeven
als richtinggevende
prestaties.
- Voorjaar 2025 vastgesteld.







Klimaatadaptief

Ambities en prestaties

Welke uitgangspunten hanteren wij? Van wetgeving tot raamwerk en meetmethode.

Standaarden/ bestaande raamwerken:

- [Maatlat Groene Klimaatadaptieve gebouwde omgeving](#) en [kamerbrief over deze maatlat](#).
- [Nationaal Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023](#)

- [OSKA](#)
- [Klimaat-effectatlas](#)
- [Concept ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving](#)

- Documenten Waterschappen/ Werkregio's klimaatadaptatie. (eigen uitvoeringstrategie en uitvoeringsagenda)
- Regelgeving overstromingsgevoelige gebieden (nog in ontwikkeling)
- [Deltaplan Ruimtelijke adaptatie](#)
- [Handreiking decentrale regelgeving: klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen, inrichten en beheren](#)

Wat doen wij minimaal en wanneer zijn wij koploper? Prestaties en maatregelen.

Waar zetten we op in?	Wettelijk minimum:	Onze bandbreedte: 	
Locatiekeuze	N.v.t.	• Niet bouwen op locaties die later nodig zijn voor het afvoeren van water en wateropslag	
Hittestress	N.v.t.	• 3 – 30 – 300 regel: Vanuit iedere woning uitzicht op minimaal 3 volwassen bomen, 30% schaduw door boomkroonbedekking en maximaal 300 meter lopen tot een park of ander groengebied. • Hittebestendig groen toepassen (water vasthouden en hittebestendig). • Actieve koeling van woningen mag niet bijdragen aan opwarming openbare ruimte. • >40% van alle horizontale en/of verticale oppervlakten van woningen wordt warmtewerend en/of verkoelend ingericht. • Bij het bouwen in een stedelijke omgeving wordt rekening gehouden met de positie t.o.v. de wind, zodat er maximale verkoeling mogelijk is.	• 4-40-200 regel: Vanuit iedere woning uitzicht op minimaal 4 volwassen bomen, 40 % schaduw door boomkroonbedekking en maximaal 200 meter lopen tot park of ander groen gebied. • Tenminste 30% van een gebiedsoppervlakte wordt warmtewerend, of verkoelend ingericht.
Droogte	• Regels waterschappen en gemeenten (verschillen per locatie)	• Gescheiden afvoer van hemelwater van alle verharde oppervlakten als dit mogelijk is. • 20 mm van de neerslag wordt op particulier terrein verwerkt, het restant wordt bij voorkeur in oppervlakkige infiltratievoorzieningen.	• Infiltratievoorzieningen houden ook water vast voor later gebruik. Deze zijn bij voorkeur multifunctioneel aangelegd (bijvoorbeeld waterberging onder een sportveld).
Wateroverlast	N.v.t.	• Geen waterschade bij 0,2 m water op straat. • Extreme neerslag (eens in de 100 jaar, > 50 mm binnen een uur en > 100mm binnen 24 uur tussen volgens KNMI) kunnen verwerken zonder overlast. • Woningen blijven functioneren op het moment dat overstromingen plaatsvinden.	• Neerslag van meer dan 100 mm per 24 uur zonder overlast kunnen verwerken.



Natuurinclusief

Ambities en prestaties

Welke uitgangspunten hanteren wij? Van wetgeving tot raamwerk en meetmethode.

Landelijke en provinciale wetgeving, beleid en raamwerken:

- [Omgevingswet, activiteiten natuur](#)
- [Biodiversiteitsstrategie 2030 EU](#)
- [Vogel en habitatrichtlijn](#)
- [Natura 2000](#)

- [Nieuwe herstellwet Europa](#)
- [Programma Natuur \(LNV 2019\)](#)
- [Agenda natuurinclusief 2.0](#)
- [Nationaal programma stikstofreductie en natuurverbetering \(LNV 2022\)](#)

- Recept voor de randen (Ontwerpmethode voor natuurinclusieve uitbreiding) | [link naar video](#)
- [OSKA](#) (Overleg Standaarden Klimaatadaptatie)
- [Natuurinclusiefbouwen](#)
- [Natuurinclusief \(ver\)bouwen in Overijssel](#)
- Basiskwaliteit natuur Overijssel

Wat doen wij minimaal en wanneer zijn wij koploper? Prestaties en maatregelen.

Waar zetten we op in?	Wettelijk minimum:	Onze bandbreedte:	
		← Minimaal → Koploper	
Gebiedsontwerp en beheerplan	• Wet natuurbescherming • Natura 2000	• Versterken van de basiskwaliteit natuur. • Gebieden worden ontworpen vanuit de samenhang tussen de thema's uit het actieprogramma; waarin de natuur het uitgangspunt is. • Bij ieder project sluit een ecooloog aan. • In het proces altijd starten vanuit bestaande natuurwaarden. • Het minimale horizontaal en verticaal oppervlak biodivers groen, wat in samenhang met de omgeving is ingericht, bedraagt >30% van het oppervlak van het projectgebied (boomkroonoppervlak telt mee) • We creëren minimaal 1 hoogwaardige habitat voor gebouw bewonende soorten, aansluitend op de lokale biodiversiteit. • Daarnaast creëren we minimaal 2 hoogwaardige habitats voor boom bewonende, aan struweel gebonden, aan bloemrijk grasland gebonden en/of aan water en oevers gebonden soorten, aansluitend op de lokale biodiversiteit. • Betrek het beheerteam bij het ontwerp en maak een beheerplan inclusief budget (zonder budget geen sturing op beheer)	• Realisatie van de basiskwaliteit natuur. • Het minimale horizontaal en verticaal oppervlak biodivers groen, wat in samenhang met de omgeving is ingericht, bedraagt > 50% van het oppervlak van het projectgebied (boomkroonoppervlak telt mee). • We creëren minimaal 2 hoogwaardige habitats voor gebouw bewonende soorten, aansluitend op de lokale biodiversiteit. • We creëren minimaal 3 hoogwaardige habitats voor boom bewonende, aan struweel gebonden, aan bloemrijk grasland gebonden en/of aan water en oevers gebonden soorten, aansluitend op de lokale biodiversiteit. • Bestaande bomen worden zo veel mogelijk behouden op de huidige plek in het projectgebied, of worden terug geplaatst op een nieuwe plek in het projectgebied. • Indien hekwerken worden geplaatst: laat een ruimte van 15-20 cm aan de onderzijde open.
Woningontwerp	• Wet natuurbescherming	• Voorzieningen in/op/aan woningen, zoals nestkasten, worden daar geplaatst vanuit een integrale benadering en niet als losse maatregel. • Zo min mogelijk verstoring van de ondergrond tijdens en na de bouw.	• Ieder gebouw heeft een voorziening voor de huisvesting van minimaal 1 gebouw bewonende soort, aansluitend op de lokale biodiversiteit. • We passen biophilic design toe in woningontwerpen. • Bij de bouw hagen en gevarieerd inheems groen aanplanten in de tuinen van woningen.
Gedrag	• Wet natuurbescherming	• Bewoners worden gestimuleerd om tuinen natuurvriendelijk in te richten met inheemse beplanting.	• Bewoners doen actief mee met het (periodiek) registreren van soorten.



Collectief

Ambities en prestaties

Welke uitgangspunten hanteren wij? Van wetgeving tot raamwerk en meetmethode.

Landelijke en provinciale wetgeving en beleid:
n.v.t.

Meetmethodieken:
Leefbarometer 4.0

Wat doen wij minimaal en wanneer zijn wij koploper? Prestaties en maatregelen.

Waar zetten we op in?	Wettelijk minimum:	Onze bandbreedte: 	
		Minimaal	Koploper
voorzieningen	N.v.t.	- Collectieve zelfbouw (CPO) ondersteunen. - Bij ieder woningbouwproject verkennen we de mogelijkheden voor collectieve voorzieningen. Denk hierbij aan deelauto's, gedeelde (ontmoetings)ruimtes, wasruimte, gedeelde schuur met gereedschap	Projecten die specifiek gericht zijn op jongeren, of ouderen worden standaard ontworpen met collectieve voorzieningen. Minder oppervlak per woning, meer gedeeld oppervlak.
Groen	N.v.t.	- In het ontwerpen van het gebied zetten we in op groene ontmoetingsplekken, natuurspeeltuinen en plekken die het buiten sporten stimuleren. - Aanleg gedeelde moestuinen ondersteunen en faciliteren	Woningen hebben minder eigen tuin en meer gedeelde tuin. Deze gedeelde tuinen zijn vooral groen van karakter en bieden de mogelijkheid tot ontmoeten.
Sociale Verbondenheid	N.v.t.	- Naast collectieve voorzieningen wordt altijd ook ingezet op het organiseren ervan. Bijvoorbeeld bijeenkomsten, of een applicatie waarmee voorzieningen kunnen worden geboekt. - Buurtinitiatieven ondersteunen.	-

Bouwbrigade

Ondersteuning bij nieuwe woningbouw/gebiedsontwikkeling met expertise over toekomstbestendig bouwen.



Speerpunten ▾

Netwerk ▾

Dashboard en onderzoek

Bouwbrigade

Subsidies

Contact



Zoeken



Bouwbrigade

/ Bouwbrigade

Gemeenten en corporaties hebben flinke ambities om te bouwen de komende jaren. Maar hun personele capaciteit sluit daar niet altijd op aan. De Bouwbrigade van Provincie Overijssel helpt met kennis, ervaring en menskracht.

Het doel van de Bouwbrigade

De Bouwbrigade stelt kennis, ervaring en expertise beschikbaar om projecten uit te voeren, zodat we de Overijsselse woonopgave realiseren.

- [De bouwbrigade in één overzicht](#) (ontoegankelijke pdf)
- [Toegankelijk alternatief 'De bouwbrigade in één overzicht'](#)

Zes instrumenten van de Bouwbrigade

De Bouwbrigade heeft veel kennis en ervaring beschikbaar om uit te putten en bestaat uit zes verschillende instrumenten:

1. Provinciaal aanjaagteam woningbouw & Expertteam Woningbouw RVO ▾

2. Flexpool ▾

3. Adviespool ▾

4. Ondersteuningsteam Wonen en Zorg ▾

5. Regisseur huisvesting arbeidsmigranten ▾

6. Expertteam toekomstbestendig bouwen ▾

Inhoudsopgave

- Het doel van de Bouwbrigade
- Zes instrumenten van de Bouwbrigade

De Overijsselse Bouwbrigade

De Bouwbrigade biedt gemeenten, corporaties en marktpartijen ondersteuning met kennis, expertise en capaciteit om projecten tot uitvoer te brengen. De Bouwbrigade bestaat uit 6 verschillende onderdelen met speciale aandacht voor: versnelling woningbouw, toekomst-bestendig bouwen, woonvormen voor ouderen en huisvesting arbeidsmigranten.

Het ondersteuningsaanbod richt zich onder andere op: adviseren strategische vraagstukken, planbeoordeling, integrale plan en visievorming en het aanvragen van (Rijks)subsidies.

Voor meer informatie: www.overijsselsewoonaanpak.nl

Onderdelen Bouwbrigade:	 Aanjaagteam / RVO	 Adviespool	 Flexpool	 Expertiseteam Toekomst- bestendige Bouw	 Ondersteuningsteam Wonen en Zorg (alleen voor West-Overijssel)	 Regisseur Huisvesting Arbeidsmigranten
 Wat is het instrument?	Onafhankelijk advies om projecten (weer) in beweging te brengen, samenwerking te organiseren en bouwprocessen te versnellen.	Een groep professionals die direct ingezet kan worden bij gemeenten om woningbouwprojecten te versnellen.	Subsidieregeling voor versnellen woningbouw.	Een team dat kennis heeft van duurzame bouwoplossingen en actief helpt om projecten op het gebied van toekomstbestendig bouwen te versnellen.	Een team dat actief helpt om initiatieven in geclusterde en zorggeschikte woningen voor ouderen te versnellen tot realisatie.	Regisseur om te adviseren bij huisvesting arbeidsmigranten.
 Wat kan je ermee doen?	Gemeenten kunnen in gesprek met specifieke aanjagers om woningbouwprojecten te versnellen. Dit kunnen ze doen doordat ze veel contacten hebben en een groot netwerk. Contact: Jeroen Hatenboer 06 835 240 77 woonaanpak@overijssel.nl	Via de provincie kan de gemeente een aanvraag doen voor extra capaciteit om woningbouwprojecten te versnellen. Dit is in samenwerking met bureaus die de experts leveren. Contact: Wietse Douwes 06 108 043 87 en/of: Niels Veldhuis 06 117 140 92 woonaanpak@overijssel.nl	Gemeenten kunnen een bijdrage van maximaal 65.000 aanvragen voor de inhuur van capaciteit om woningbouwprojecten te versnellen. Contact: Niels Veldhuis 06 117 140 92 woonaanpak@overijssel.nl	Gemeenten en corporaties kunnen expertise inwinnen op het gebied van toekomstbestendig bouwen. Contact: Nico de Boer 06 106 938 82 woonaanpak@overijssel.nl	Onder andere gemeenten en corporaties kunnen op project-niveau ondersteuning en expertise aanvragen gericht op de realisatie van geclusterde en zorggeschikte woningen. Daarnaast heeft het team een aanjagende functie in het realiseren van meer woonvormen voor ouderen. Contact: Koen van der Bij 06 311 000 46 woonaanpak@overijssel.nl	Gemeenten kunnen hier een beroep op doen voor strategisch advies om te ondersteunen bij huisvesting arbeidsmigranten. Contact: Kees Pleijsier 06 525 060 20 k.pleijssier@overijssel.nl



Gezonde groene steden en dorpen

Inspiratiesessie
Tuinen van
Zandweerd
14 oktober 2025

Vanzelfsprekend!

Tuinen van Zandweerd

Kernwaarde: 'Natuurlijk'.

Puntensysteem NIB.

Water lokaal vasthouden.

Versterken groenstructuur



Tuinen van Zandweerd

Stedenbouwkundig plan:

- bestaande groenstructuren versterkt als buurtpark
- smalle straatprofielen met waterdoorlatende bestrating
- geclusterd parkeren
- erfafscheidingen met hagen



 Het Oversticht

- gemeenschappelijke natuurtuin
- gemeenschappelijke voorzieningen



Gezonde groene steden en dorpen



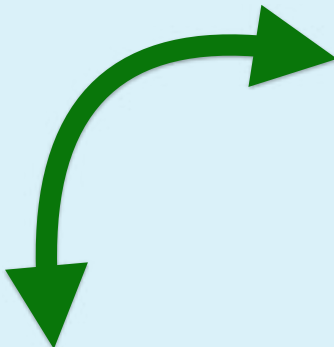
1. Klimaatadaptatie
2. Vergroening
3. Herstel biodiversiteit
4. Sociale cohesie
5. Gezondheid



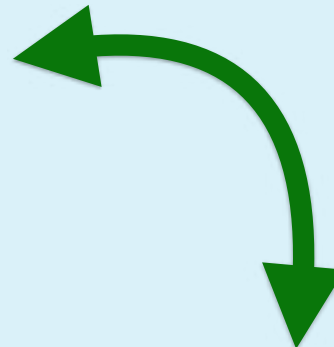
Combineren van opgaven voor gezonde steden



sociale cohesie



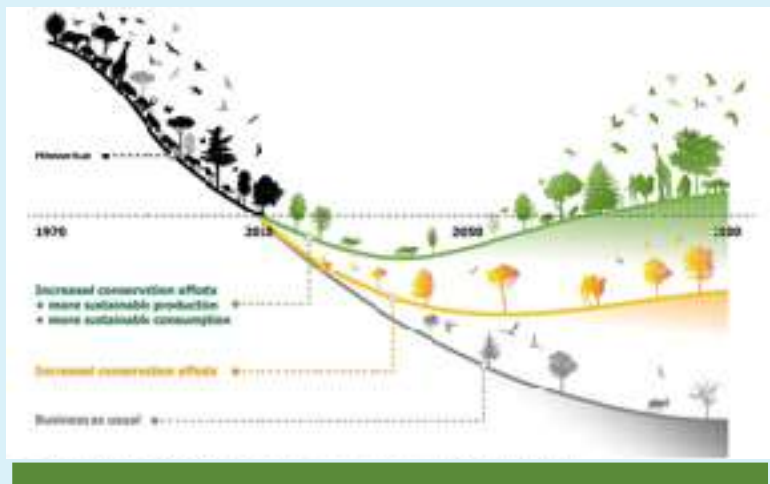
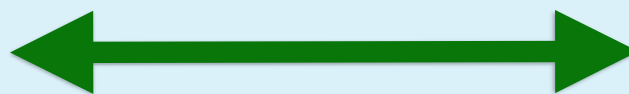
Groen stedelijk gebied



gezondheid



Klimaatopgave



Biodiversiteit

1. Klimaatopgave



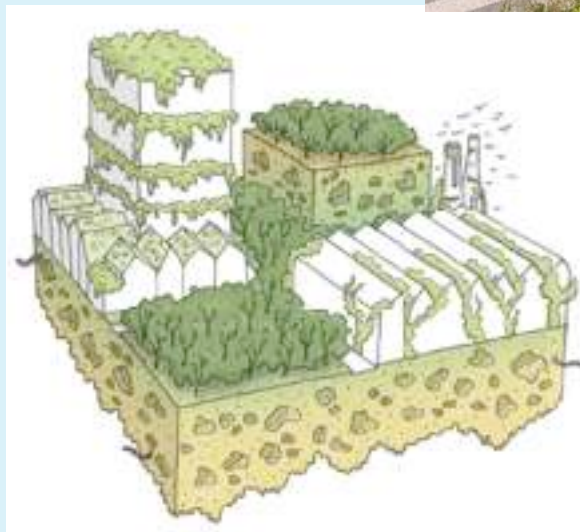
Extreme buien



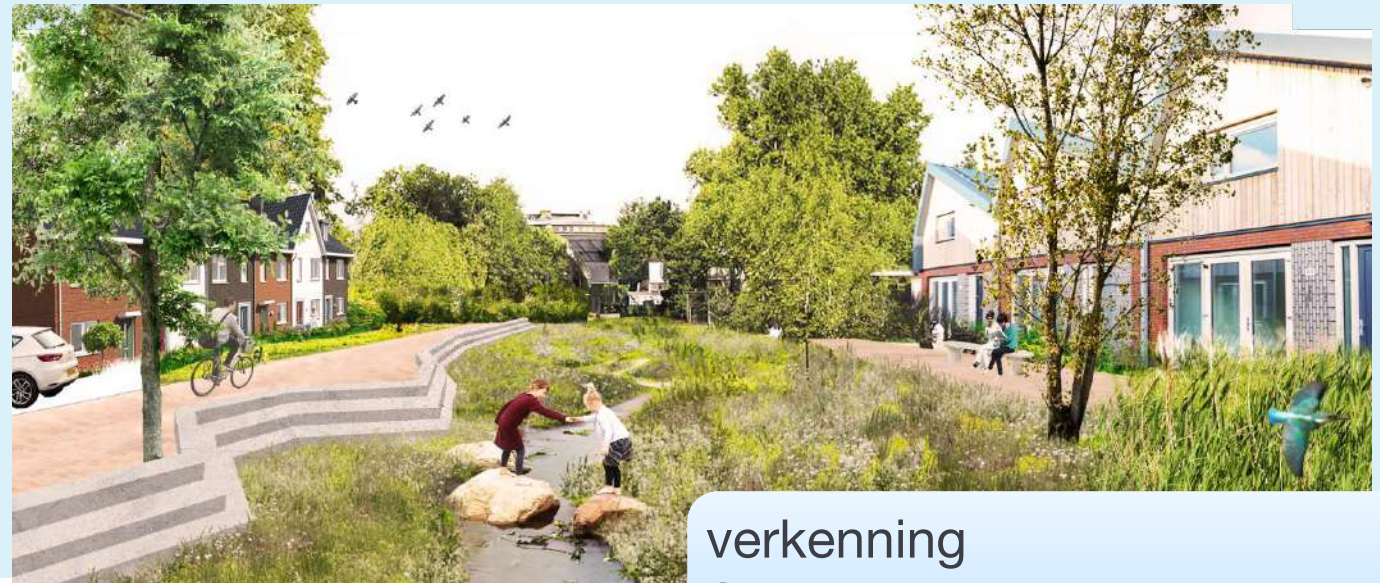
Extreme droogte



Extreme hitte



Stad als spons



verkenning
Stad en Water Twente 2075



Het Oversticht



Water vasthouden met wadi's



Piekenhoef, Berghem

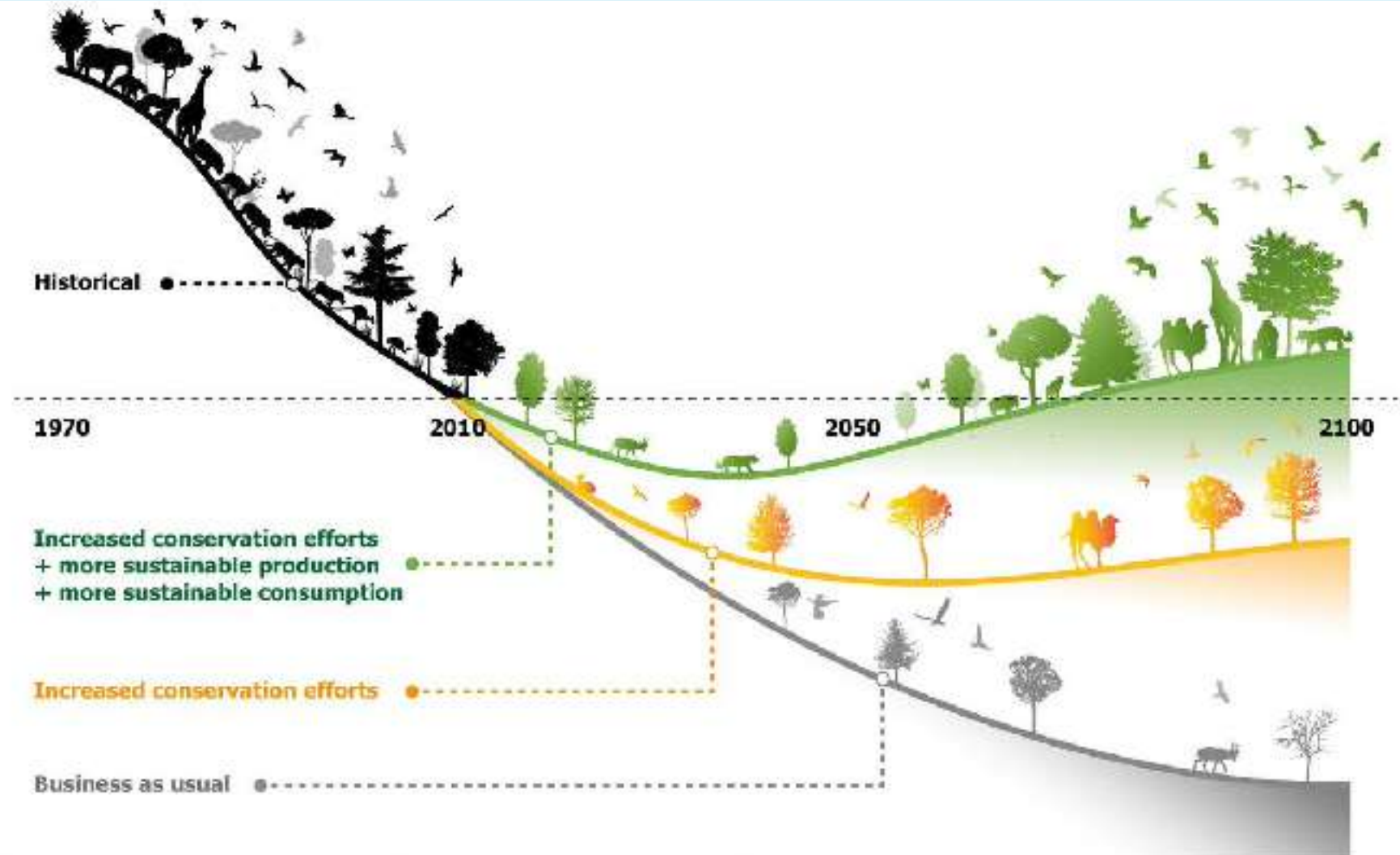
Ruwenbosch, Enschede



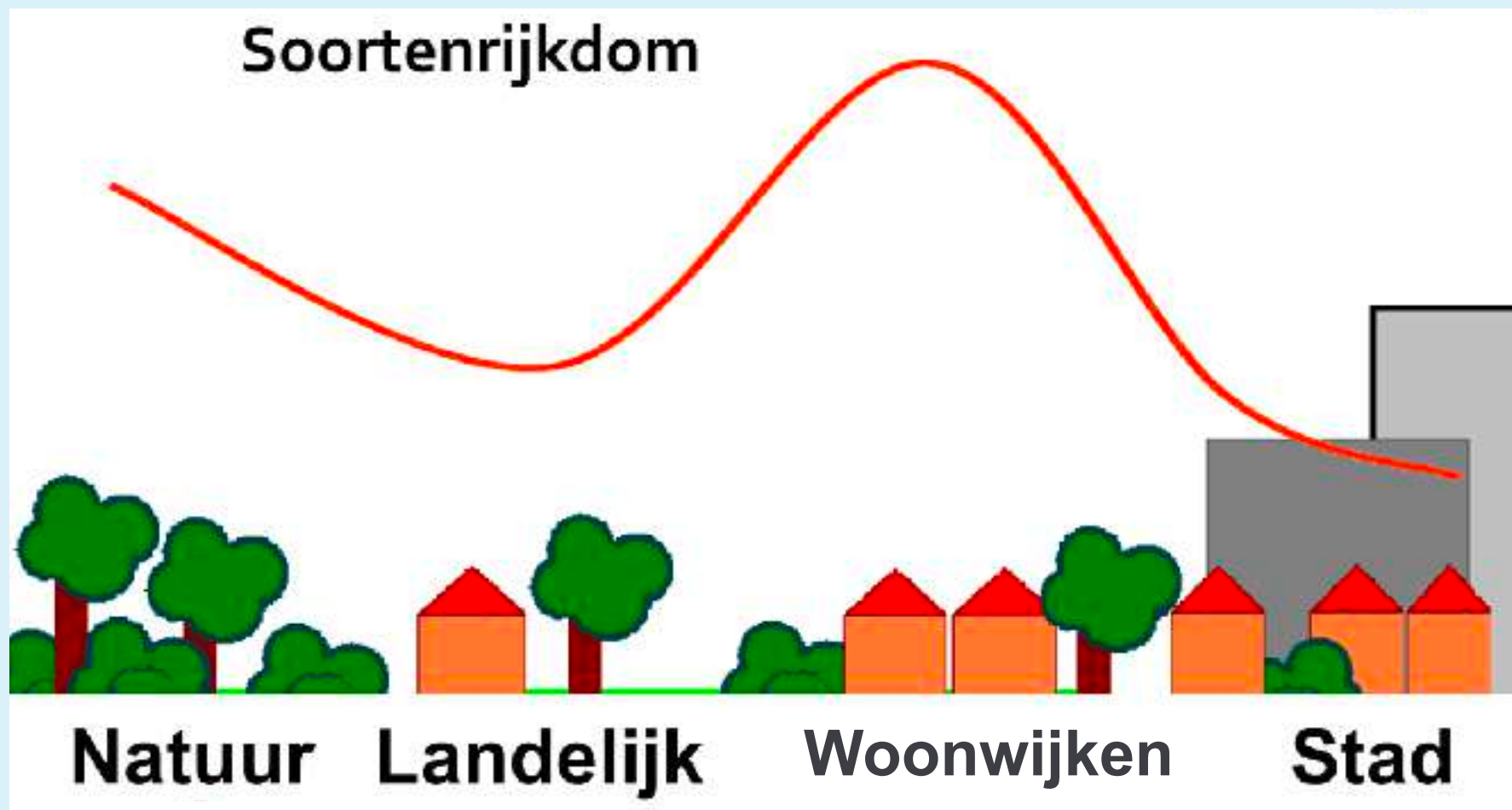
2. Vergroening stedelijk gebied



3. Herstel biodiversiteit



Biodiversiteit in de kernen



Veel kansen voor
soortenrijkdom (biodiversiteit)
in de bebouwde omgeving





Brochure Natuurinclusief (ver)bouwen 2.0

2021 / 2024



Inspiratie
voor ontwerp en uitvoering

hetoversticht.nl/nib

Het Oversticht



5. Gezondheid



3. Groen draagt bij aan een betere gezondheid en een hoger welzijn

Veel studies hebben aangetoond dat de aanwezigheid van groen stress vermindert. De eerste keer dat het effect goed werd onderzocht waren de resultaten zo opmerkelijk dat toptijdschrift Science (Ulrich 1984) er plaats voor inruimde. Amerikaanse patiënten die vanuit hun kamer zicht hadden op bomen herstelden meetbaar sneller van een operatie dan patiënten met uitzicht op een blinde muur. In Nederland lieten onderzoekers zien dat mensen gezonder zijn als de woonomgeving meer groen bevat. Zo hebben kinderen in groene wijken bijvoorbeeld vijftien procent minder vaak last van overgewicht. Dergelijke verbanden bleken herhaaldelijk het sterkst te zijn binnen kansarme groepen. Kinderen in arme groene wijken krijgen bijvoorbeeld 10 procent minder vaak Ritalin voorgeschreven dan kinderen in even arme, maar duidelijk minder groene wijken.



Gezondheid en klimaatopgave - Parijs



Denk vanuit vergroening

Ontwerp steden als parken en dorpen als landschappen



Het Oversticht

Aan de Stadsmuur 79-83

Postbus 531

8000 AM Zwolle

038 – 421 32 57

www.hetoversticht.nl

